

สงครามรัสเซีย-ยูเครนสะท้อน อุตสาหกรรมไทย

รศ.ดร.อัคร์ พิศาลวานิช

การวิเคราะห์อุตสาหกรรมรายสาขา

Supply Chain	Internal Factor	External Factor	Type of Industries
Upstream	cost, labor, price	world GDP, PMI, China, ASEAN	Labor intensive
Midstream	raw material, logistic	Economic Indicators	Capital Intensive
Downstream	raw material import	EU/US Green deal	S Curve
	Energy, GDP	Technology Disruptive	New Normal
		Covid	BCG
		Russia Ukrain War	
		Zero Coivd (ZCP)	

เครื่องมือในการวิเคราะห์อุตสาหกรรม

Quantitative Model					Quality Model
Econometrics Model	IO Table Model	Social Accounting Matrix (SAM)	Index Model	CGE Model	
Linear Model	Inter Sectoral Analysis	Inter Sectoral Analysis	DURI	SAM Data base	5 forces
Simple Regression	Flow of Industry	Flow of Industry	Competition	coefficient calibration	SWOT
Multiple Regression	Flow of Cost	Flow of Cost	CCI (M.Commerce)		BCG
Simultaneous Model		Distribution Income			MUST
Time Series		Social Welfare			SOAR
SEM (Structure Equation Model)					STP (Segmentation Target Positioning)
Non Linear Model					BMC
Cobb Douglas					
Logit Model					
Probit Model					

ฟังพาเหล็กต่างประเทศทำเศรษฐกิจไทย "ติดลบ"

กรณีศึกษา	การเปลี่ยนแปลงของมูลค่า GDP ของไทย เทียบปี 2562		การเปลี่ยนแปลงของมูลค่า/จำนวนการจ้างงาน ของไทย เทียบปี 2562		
	มูลค่า GDP ที่เปลี่ยนแปลง (ล้านบาท)	อัตราการขยายตัว (%)	มูลค่าการจ้างงานที่เปลี่ยนแปลง (ล้านบาท)	จำนวนการจ้างงานที่เปลี่ยนแปลง (ล้านคน)	อัตราการขยายตัว (%)
นำเข้า 100%	-149,159	-0.88	-43,881	-0.26	-0.74
ไม่มีการนำเข้า 100%	188,758	1.12	56,419	0.33	0.96
ผลิตเหล็กก่อสร้างเพิ่ม 90% ของกำลังการผลิต	111,590	0.66	32,913	0.19	0.56
ผลิตเหล็กก่อสร้างเพิ่มเป็น 90% และ ผลิตภัณฑ์เหล็กอื่นๆ เพิ่มเป็น 60% ของกำลังการผลิต	126,453	0.75	37,654	0.22	0.64

ที่มา : ศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย

ผลกระทบจากการพึ่งพาเหล็กต่างประเทศต่อ GDP ไทย

กิจกรรมการผลิต/บริการ	มูลค่าผลกระทบต่อ GDP เทียบกับปี 2563 (ล้านบาท)				สัดส่วน (%)			
	กรณีที่ 1	กรณีที่ 2	กรณีที่ 3	กรณีที่ 4	กรณีที่ 1	กรณีที่ 2	กรณีที่ 3	กรณีที่ 4
เกษตรกรรม	-395	489	128	205	0.27	0.26	0.11	0.16
เหมืองแร่	-7,754	11,691	4,564	5,884	5.20	6.19	4.09	4.65
เคมีภัณฑ์	-1,767	1,960	273	622	1.18	1.04	0.24	0.49
เชื้อเพลิง	-4,632	5,140	1,227	2,009	3.11	2.72	1.10	1.59
อุตสาหกรรมเหล็กกลางน้ำ	-7,951 ³	7,515 ¹	565 ¹	2,302 ¹	5.33	3.98	0.51	1.82
เหล็กเส้นและเหล็กโครงสร้าง	-23,018	44,546 ¹	37,762 ¹	37,770 ¹	15.43	23.60	33.84	29.87
เหล็กถลุง	-4,696 ²	8,508 ²	7,181 ²	7,183 ²	3.15	4.51	6.44	5.68
เหล็กแผ่นร้อนชนิดม้วน	-26,874 ¹	30,678 ³	24,897 ³	24,908 ³	18.02	16.25	22.31	19.70
เหล็กแผ่นรีดเย็น	-27,689	13,381	9,239	9,250	18.56	7.09	8.28	7.31
เหล็กแผ่นเคลือบ	-11,042	11,077	8,855	8,858	7.40	5.87	7.93	7.00
ท่อมีตะเข็บ	-1,356	1,957	1,625	1,625	0.91	1.04	1.46	1.29
ผลิตภัณฑ์เหล็กอื่นๆ	-2,095	11,998	2,727	7,586	1.40	6.36	2.44	6.00
การผลิตเครื่องจักรและอุปกรณ์พิเศษ	-450	616	197	287	0.30	0.33	0.18	0.23
อุตสาหกรรมอื่นๆ	-1,710	2,118	578	906	1.15	1.12	0.52	0.72
การผลิตไฟฟ้า	-7,429	10,433	3,701	5,026	4.98	5.53	3.32	3.97
การผลิตก๊าซธรรมชาติ	-571	1,183	621	707	0.38	0.63	0.56	0.56
การค้าส่ง	-4,780	6,143	1,757	2,714	3.20	3.25	1.57	2.15
การค้าปลีก	-1,925	2,526	756	1,134	1.29	1.34	0.68	0.90
การขนส่งสินค้าทางบก	-474	602	171	264	0.32	0.32	0.15	0.21
บริการเกี่ยวกับการขนส่ง	-379	549	184	265	0.25	0.29	0.16	0.21
สถานที่เก็บสินค้าและการเก็บสินค้า	-637	850	258	387	0.43	0.45	0.23	0.31
สถาบันการเงิน	-5,529	6,883	1,901	2,977	3.71	3.65	1.70	2.35
การบริการทางด้านธุรกิจ	-1,476	1,998	650	926	0.99	1.06	0.58	0.73
บริการอื่นๆศึกษาการค้าระหว่างประเทศ มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย			1,773	2,658	3.04	3.13	1.59	2.10
รวม	140,150	188,758	111,500	126,453	100.00	100.00	100.00	100.00

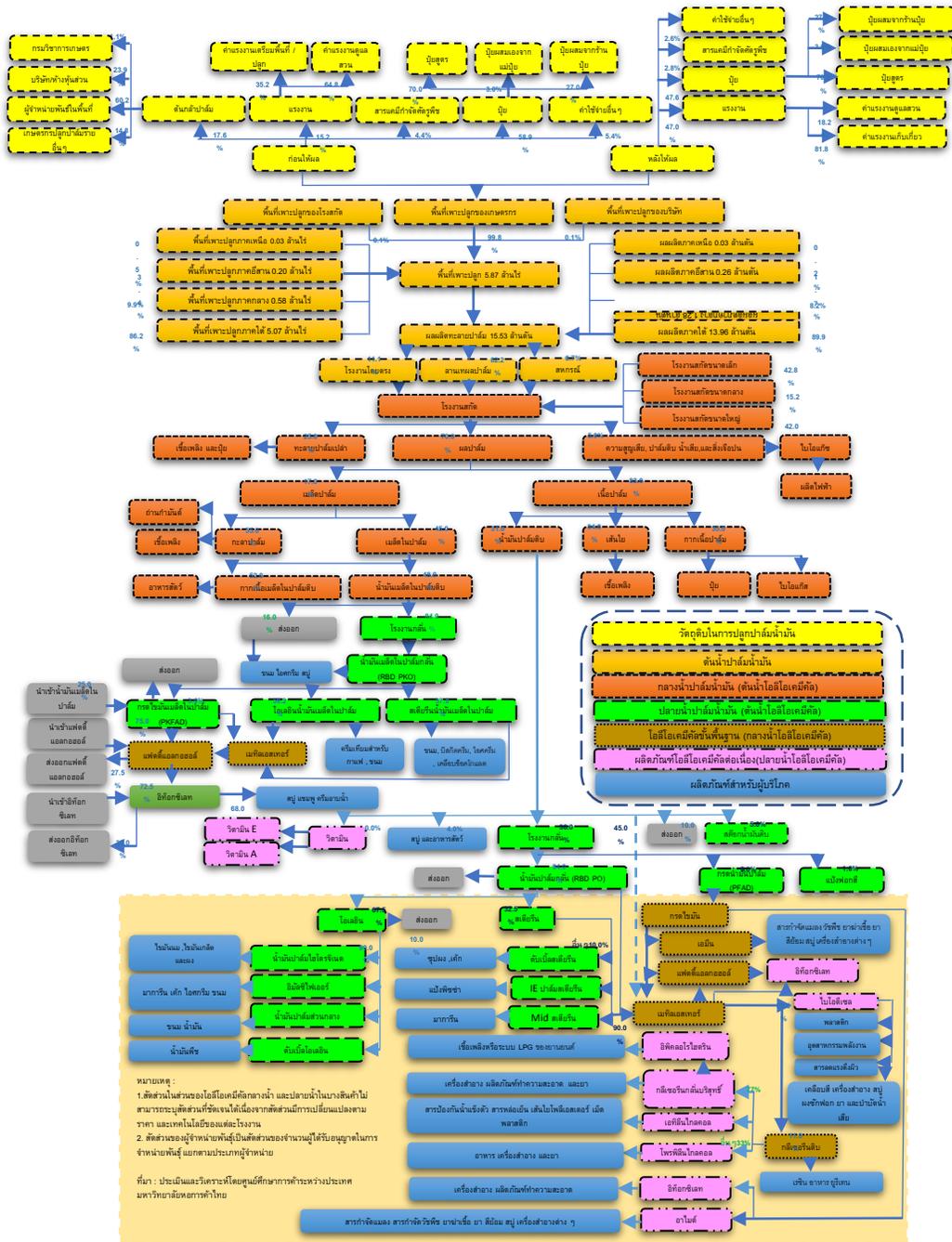
ห้องโซ่อุตสาหกรรมยางพารา

ห่วงโซ่อุตสาหกรรมปาล์มน้ำมัน

ผลิตภัณฑ์โอเลโอเคมีคอลขั้นพื้นฐาน (Basic Oleochemicals)

กรดไขมัน (Fatty Acid)
 แอลกอฮอล์ไขมัน (Fatty Alcohol)
 ไขมันอมิน (Fatty Amine)
 เมทิลเอสเตอร์ (Methyl Ester)
 กลีเซอริน (Glycerin)

“สารตั้งต้นในการผลิตภัณฑ์โอเลโอเคมีคอลต่อเนื่อง (Derivative Oleochemical)”

สงครามรัสเซีย-ยูเครน

1. สงครามตัวแทน (Proxy War)
2. สงครามข่าวสาร (Propaganda War)
3. สงครามเศรษฐกิจ (Economic War)
4. สงครามทางทหาร (Military War)

โลกกำลังเจอ “Double Shock” ที่ส่งผลกระทบต่ออุตสาหกรรม

- 1. Supply Shock**
- 2. Covid Shock**

**ทูตยูเครนประจำเยอรมัน
(Andrij Melnyk)**

“สงครามโลกครั้งที่ 3 ได้เริ่มแล้ว”

(Bild.de, 1/05/2022)

สงครามเศรษฐกิจ (Economic War)

รัสเซียถูกคว่ำบาตรทางเศรษฐกิจจากพันธมิตรตั้งแต่วันที่ 20 ก.พ. 2565 จนถึงวันที่ 8 เม.ย. 2565 **39 ครั้ง ถึงเดือน พ.ค. 10,500 ครั้ง** GDP รัสเซียติดลบรอบ 100 ปี ธนาคารกลางรัสเซีย (CBR) ประเมินเศรษฐกิจรัสเซียปี 2565 อยู่ที่ -8% ในขณะที่ธนาคารโลก ประเมินอยู่ที่ -11% ยูเครนติดลบ -45% (ก่อนหน้านี้ประเมินติดลบ -20%)

Russia's economy in numbers*

17.1% Annual inflation in May

8-9% Retail trade set to fall this year

83.5% Car sales fall in May 2022

7.8% Official forecast of fall in Russian GDP in 2022

30% Unofficial forecast of GDP collapse by IIF

*Official sources: Akort; economy ministry; AEB; Rosstat

ที่มา :BBCNews

“Supply Shock”

“Recession”

**สงครามรัสเซีย-ยูเครน
ทำเศรษฐกิจโลก “ถดถอย”
เกิด “วิกฤตอาหารโลก”**

Latest World Economic Outlook Growth Projections

(real GDP, annual percent change)	PROJECTIONS		
	2021	2022	2023
World Output	6.1	3.6	3.6
Advanced Economies	5.2	3.3	2.4
United States	5.7	3.7	2.3
Euro Area	5.3	2.8	2.3
Germany	2.8	2.1	2.7
France	7.0	2.9	1.4
Italy	6.6	2.3	1.7
Spain	5.1	4.8	3.3
Japan	1.6	2.4	2.3
United Kingdom	7.4	3.7	1.2
Canada	4.6	3.9	2.8
Other Advanced Economies	5.0	3.1	3.0
Emerging Market and Developing Economies	6.8	3.8	4.4
Emerging and Developing Asia	7.3	5.4	5.6
China	8.1	4.4	5.1
India	8.9	8.2	6.9
ASEAN-5	3.4	5.3	5.9
Emerging and Developing Europe	6.7	-2.9	1.3
Russia	4.7	-8.5	-2.3
Latin America and the Caribbean	6.8	2.5	2.5

Source : April 2022, IMF

	2019	2020	2021e	2022f	2023f	2024f
World	2.6	-3.3	5.7	2.9	3.0	3.0
Advanced economies	1.7	-4.6	5.1	2.6	2.2	1.9
United States	2.3	-3.4	5.7	2.5	2.4	2.0
Euro area	1.6	-6.4	5.4	2.5	1.9	1.9
Japan	-0.2	-4.6	1.7	1.7	1.3	0.6
Emerging market and developing economies	3.8	-1.6	6.6	3.4	4.2	4.4
East Asia and Pacific	5.8	1.2	7.2	4.4	5.2	5.1
China	6.0	2.2	8.1	4.3	5.2	5.1
Indonesia	5.0	-2.1	3.7	5.1	5.3	5.3
Thailand	2.2	-6.2	1.6	2.9	4.3	3.9
Europe and Central Asia	2.7	-1.9	6.5	-2.9	1.5	3.3
Russian Federation	2.2	-2.7	4.7	-8.9	-2.0	2.2
Turkey	0.9	1.8	11.0	2.3	3.2	4.0
Poland	4.7	-2.2	5.9	3.9	3.6	3.7
Latin America and the Caribbean	0.8	-6.4	6.7	2.5	1.9	2.4
Brazil	1.2	-3.9	4.6	1.5	0.8	2.0
Mexico	-0.2	-8.2	4.8	1.7	1.9	2.0
Argentina	-2.0	-9.9	10.3	4.5	2.5	2.5
Middle East and North Africa	0.9	-3.7	3.4	5.3	3.6	3.2
Saudi Arabia	0.3	-4.1	3.2	7.0	3.8	3.0
Iran, Islamic Rep. ³	-6.8	3.4	4.1	3.7	2.7	2.3
Egypt, Arab Rep. ²	5.6	3.6	3.3	6.1	4.8	5.0
South Asia	4.1	-4.5	7.6	6.8	5.8	6.5
India ³	3.7	-6.6	8.7	7.5	7.1	6.5
Pakistan ²	3.1	-0.9	5.7	4.3	4.0	4.2
Bangladesh ²	7.9	3.4	6.9	6.4	6.7	6.9
Sub-Saharan Africa	2.6	-2.0	4.2	3.7	3.8	4.0
Nigeria	2.2	-1.8	3.6	3.4	3.2	3.2
South Africa	0.1	-6.4	4.9	2.1	1.5	1.8
Angola	-0.7	-5.2	0.7	3.1	3.3	3.2
Memorandum items:						
Real GDP¹						
High-income countries	1.7	-4.6	5.1	2.7	2.2	2.0
Middle-income countries	4.0	-1.3	6.8	3.3	4.2	4.5
Low-income countries	4.8	1.9	3.9	4.1	5.3	5.7
EMDEs excl. Russian Federation and Ukraine	3.9	-1.5	6.7	4.2	4.5	4.5
EMDEs excl. China	2.5	-4.0	5.6	2.7	3.4	4.0
Commodity-exporting EMDEs	1.8	-3.8	4.8	1.2	2.6	3.2
Commodity-exporting EMDEs excl. Russian Federation and Ukraine	1.8	-4.0	4.8	3.7	3.3	3.4
Commodity-importing EMDEs	4.9	-0.4	7.5	4.4	4.9	5.0
Commodity-importing EMDEs excl. China	3.2	-4.2	6.6	4.6	4.5	4.9
EM7	4.5	-0.5	7.3	3.3	4.3	4.7
World (PPP weights) ⁴	2.9	-3.0	6.0	3.1	3.4	3.5
World trade volume⁵	1.4	-8.0	10.3	4.0	4.3	3.8
Commodity prices⁶						
Oil price	-9.9	-33.9	66.5	42.0	-8.0	-13.0
Non-energy commodity price index	-4.2	3.3	32.7	17.9	-8.1	-3.1

ที่มา : World Bank, June 2022

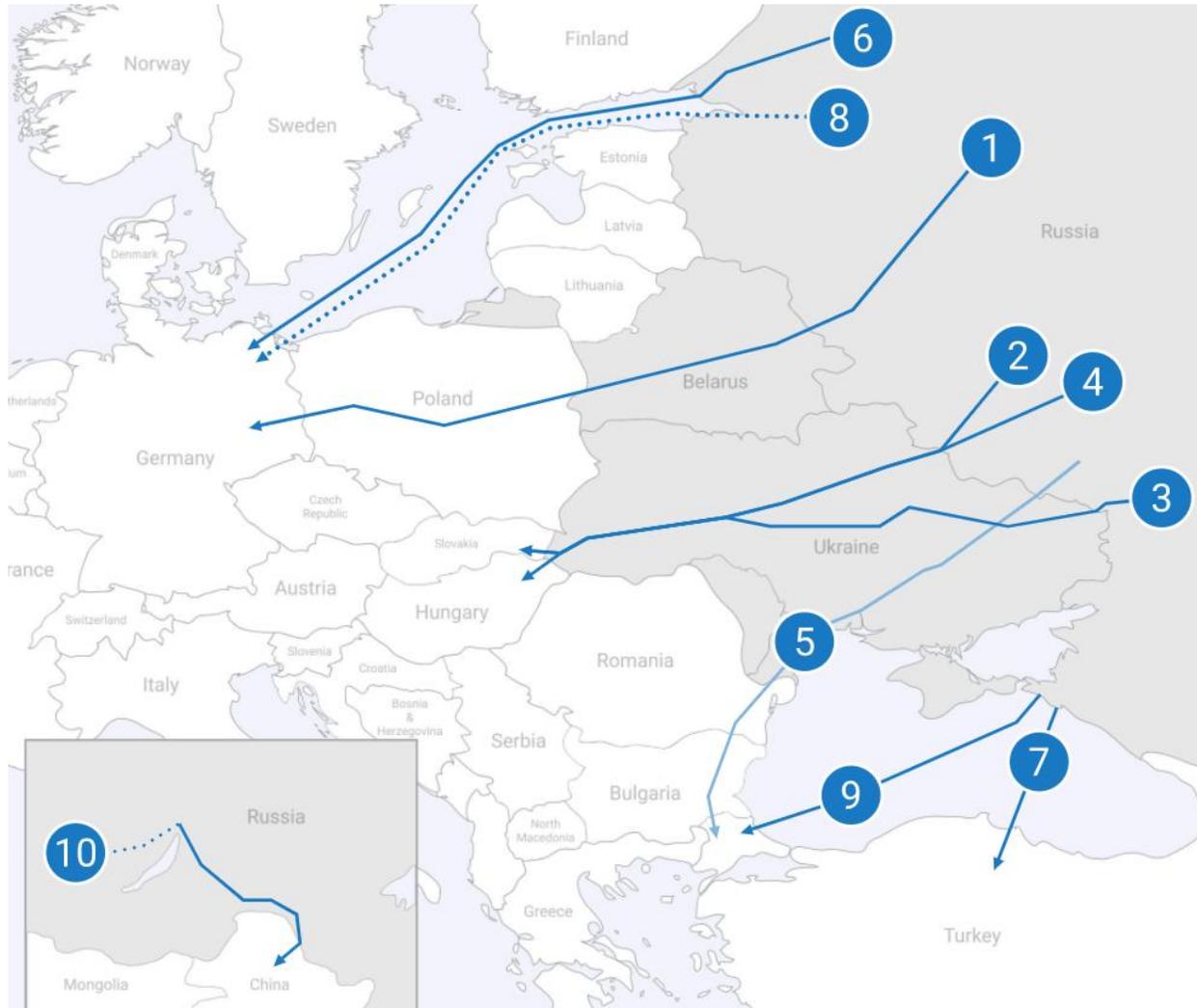
น้ำมันและก๊าซ : อาวุธหนักของรัสเซีย

“สหพันธรัฐรัสเซียรัสเซีย” มีพื้นที่ของประเทศใหญ่ที่สุดในโลก (17 ล้าน ตร กม) ใหญ่กว่าจีน (9.5 ล้าน ตร กม.) ใหญ่กว่า ยุโรปที่มีพื้นที่ (10 ล้าน ตรกม.)

มีทรัพยากรธรรมชาติมากมาย

น้ำมัน ก๊าซธรรมชาติ ถ่านหิน เหล็ก ทองคำ พืชพลังงาน (เมล็ดทานตะวัน เรฟซิด) พืชอาหารสัตว์ (ข้าวโพด ถั่วเหลือง)

เส้นทางส่งก๊าซจากรัสเซียไปทั่วโลก

1 Yamal-Europe	6 Nord Stream
2 Brotherhood	7 Blue Stream
3 Soyuz	8 Nord Stream 2 (under construction)
4 Progress	9 Turk Stream
5 The Gas Transportation Route through Romania	10 Power of Siberia

สินค้าเกษตรรัสเซีย "ติดอันดับโลก"

	Russia			
	Production		Export	
	Share	Rank	Share	Rank
Wheat	10%	4	17%	2
Corn	1%	10	2%	6
Barley	12%	2	13%	4
Rye	14%	2	12%	4
Oats	17%	2	6%	4
Sunflower	25%	2	25%	2

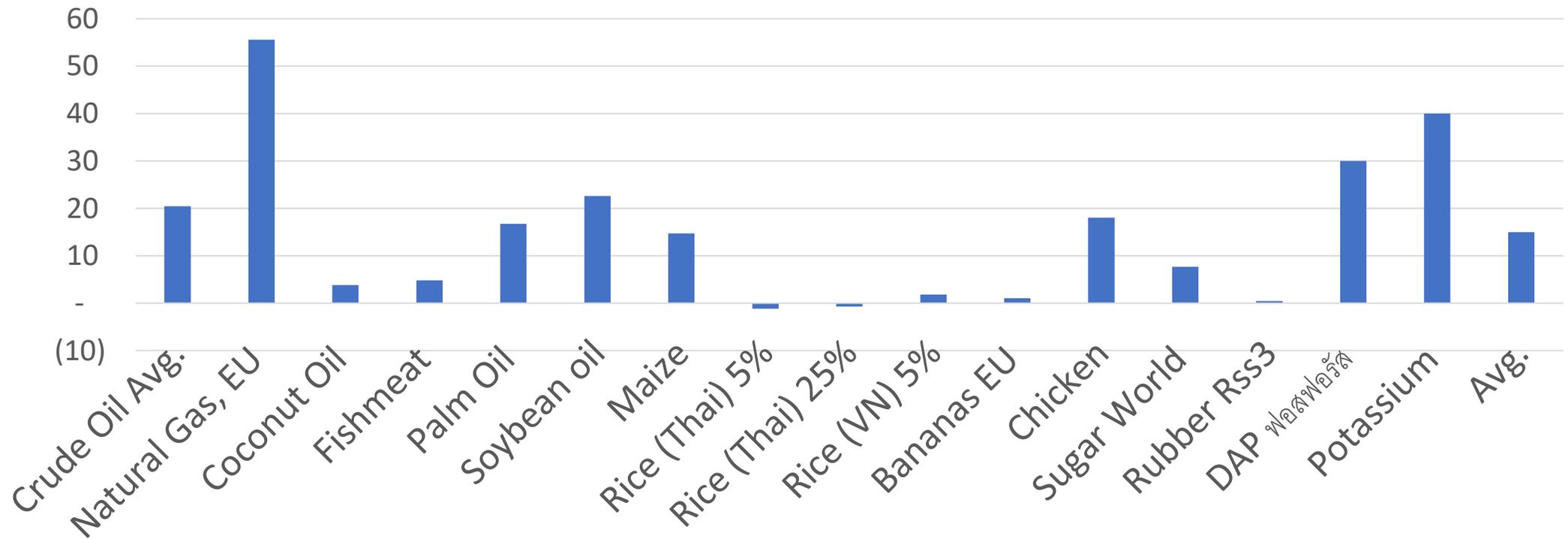
Rounded numbers, latest USDA forecast on file (retrieved March 4, 2022)

**ผลกระทบต่ออุตสาหกรรม
อาหาร (คน สัตว์ พลังงาน)**

ธนาคารโลกคาดการณ์ว่าปี 2565
ราคาสินค้าทั่วโลกปรับขึ้น

"37%" ([Shabtai Gold](#), 20 April 2022)
สูงสุดในรอบ 60 ปี (UN)

การเปลี่ยนแปลงราคาสินค้าตลาดโลก ก.พ.-มี.ค. 2565 (%)

วิกฤตอาหารโลก

วิกฤตอาหารไทย

ผลผลิตอาหารโลก :

ข้าวโพด (40%)

ข้าวสาลี (30%)

ข้าวทั่วโลก 25%

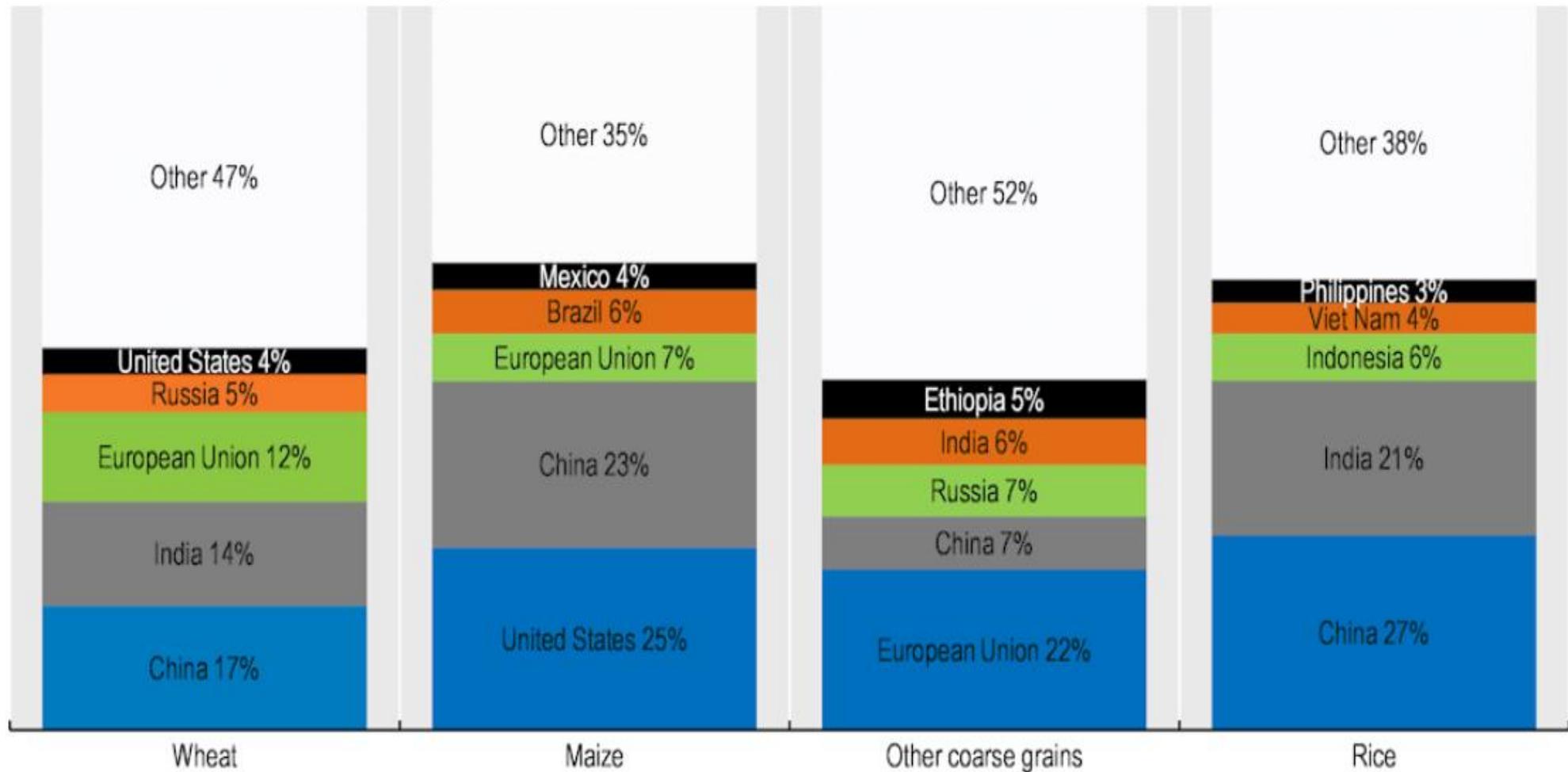
การบริโภคอาหารโลก :

ข้าวโพด (40%)

ข้าวสาลี (35%)

ข้าว (20%)

Figure 3.6. **Global cereal demand concentration in 2030**

Note: Presented numbers refer to shares in world totals of the respective variable.

Source: OECD/FAO (2021) "OECD-FAO Agricultural Outlook 2021-2030" (Paris, 2021), p. 111.

มากกว่า 20 ประเทศที่ห้ามส่งออกอาหาร

อาร์เจนตินา ส่งออก 4 ประเภท แต่ไม่ส่งออก

1. เมล็ดถั่วเหลือง 13% ของเมล็ดถั่วเหลืองทั้งหมด (ส่งออกจีน)
2. กากถั่วเหลือง 90% จากกากถั่วเหลืองทั้งหมด (ส่งออกเวียดนาม อินโดฯ)
3. น้ำมันถั่วเหลือง 60% ของน้ำมันถั่วเหลืองทั้งหมด (ส่งออกอินเดีย)
4. ไบโอดีเซล 30% ของไบโอดีเซลทั้งหมด (ส่งออกสหรัฐฯ)

ไทยพึ่งพิงข้าวเหลืองจากต่างประเทศมากแค่ไหน

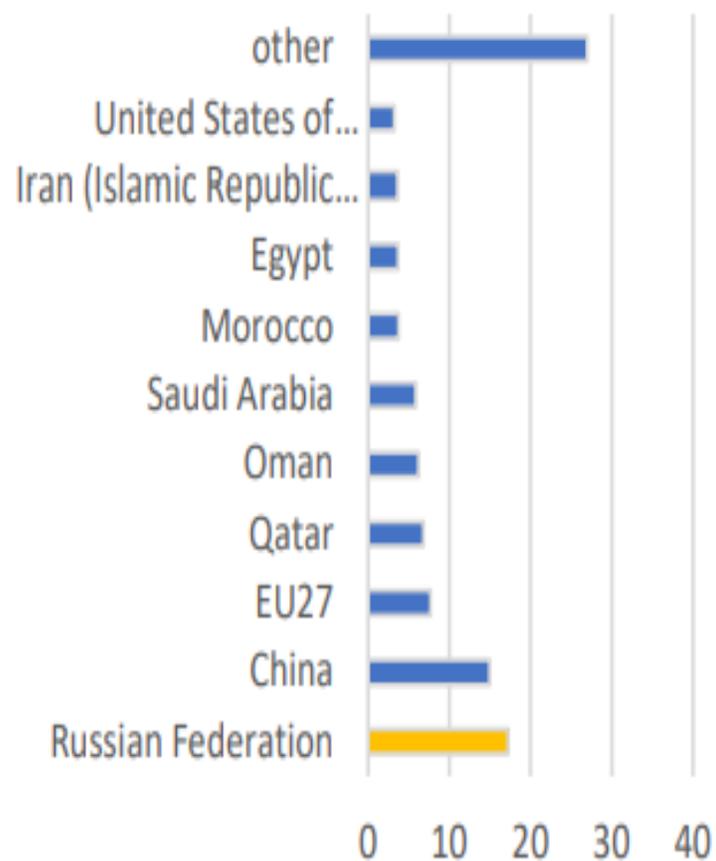
1. ไทยพึ่งพิงข้าวเหลือง (กากข้าวเหลือง และเมล็ดข้าวเหลือง) จากต่างประเทศ 95% (จากบราซิล 70% อาร์เจนตินา 30%) ปี 2564
2. ไทยผลิตข้าวเหลืองปีละ 3 หมื่นตัน ผลิตกากข้าวเหลืองได้ 2 หมื่นตัน (ข้าวโพดผลิต 5 ล้านตัน/ปี)

ประเทศไทยเจอ วิกฤตอาหารหรือไม่

1. ไทยผลิตข้าว มันสำปะหลัง ผลไม้ ที่ผลิตเยอะ
2. ขาดต่อเมื่อ ราคาตลาดโลก สูงจนไทยเร่งส่งออก จนของภายในประเทศขาด
3. ประเทศไทยต้องมี แผนที่จะอง อาหารในปัจจุบัน

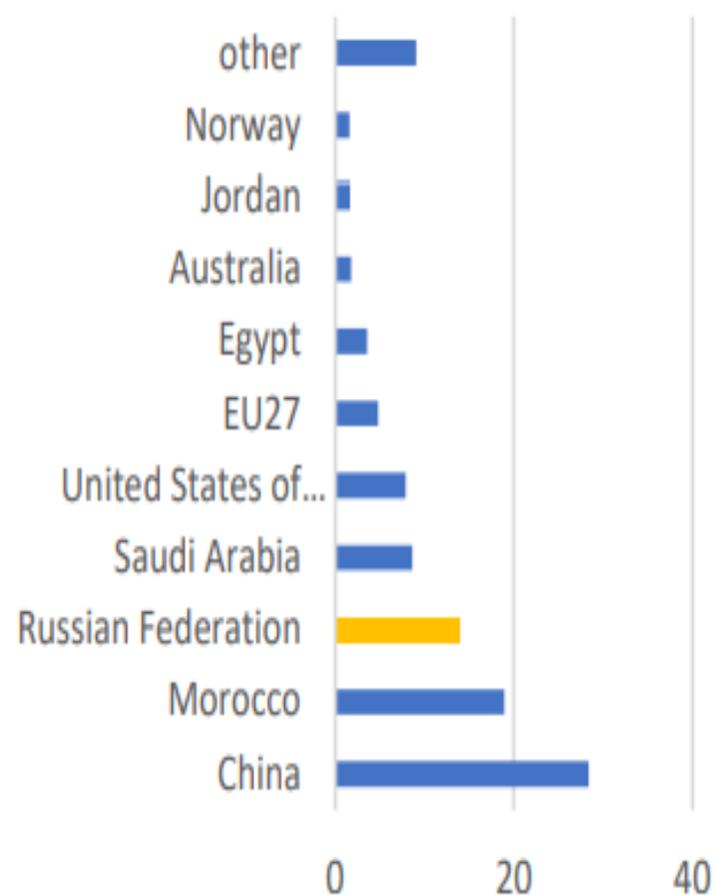
ผลกระทบต่ออุตสาหกรรมปุ๋ย

Figure 12: Top 10 exporters of N-Fertilizer

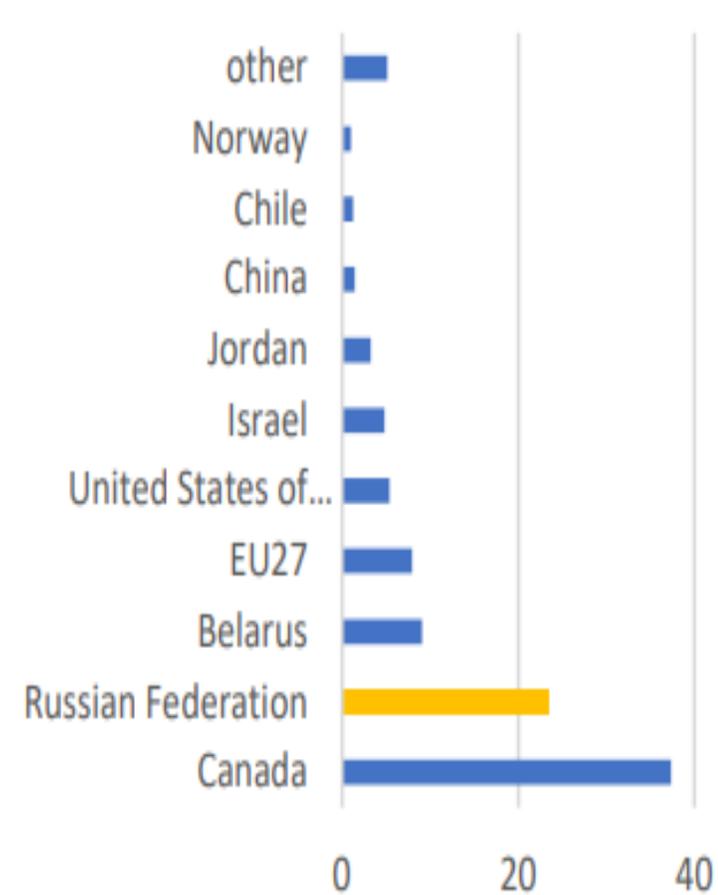
% share in global exports in 2021

Figure 13: Top 10 exporters of P-Fertilizer

% share in global exports in 2021

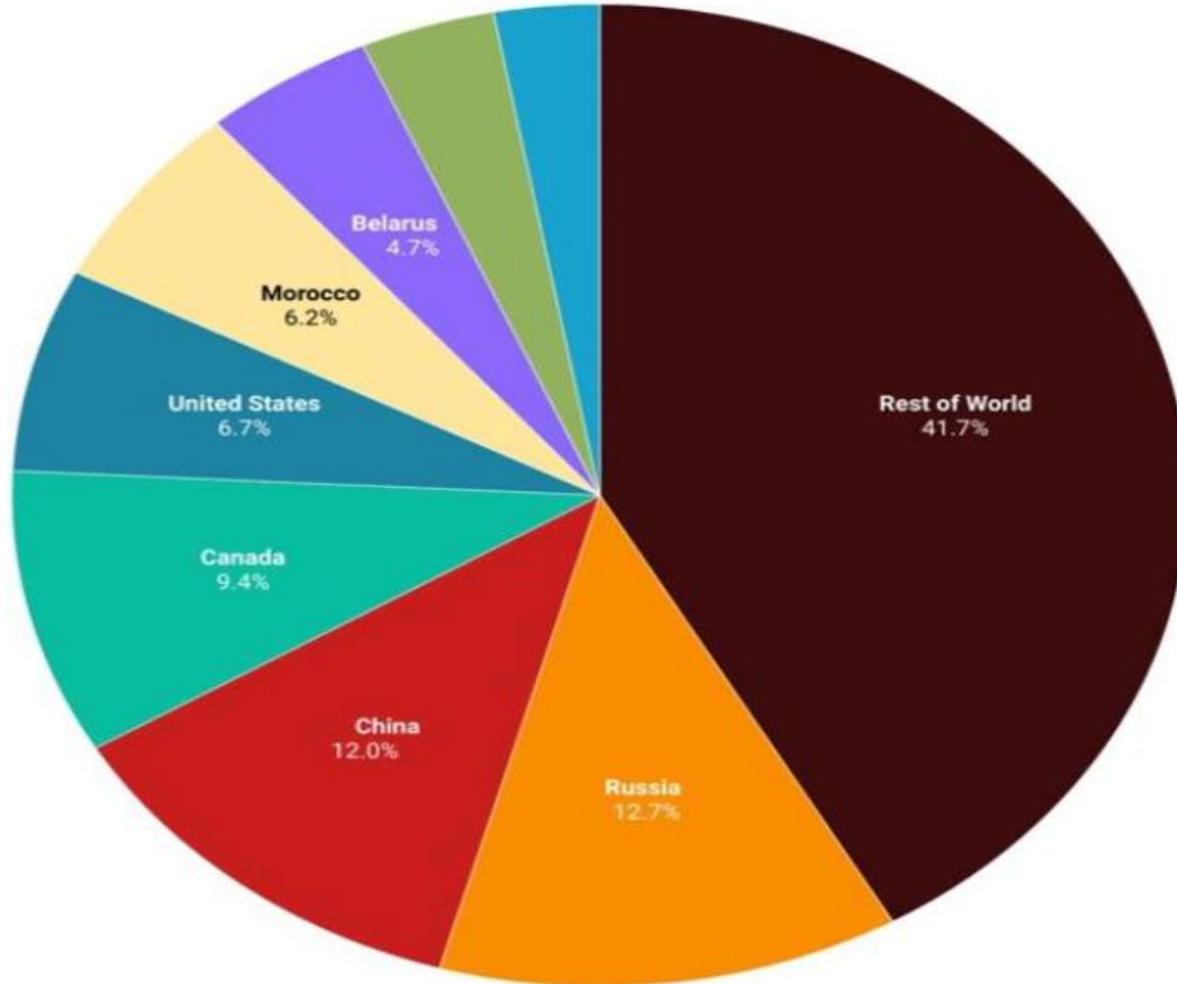
Figure 14: Top 10 exporters of K-Fertilizer

% share in global exports in 2021

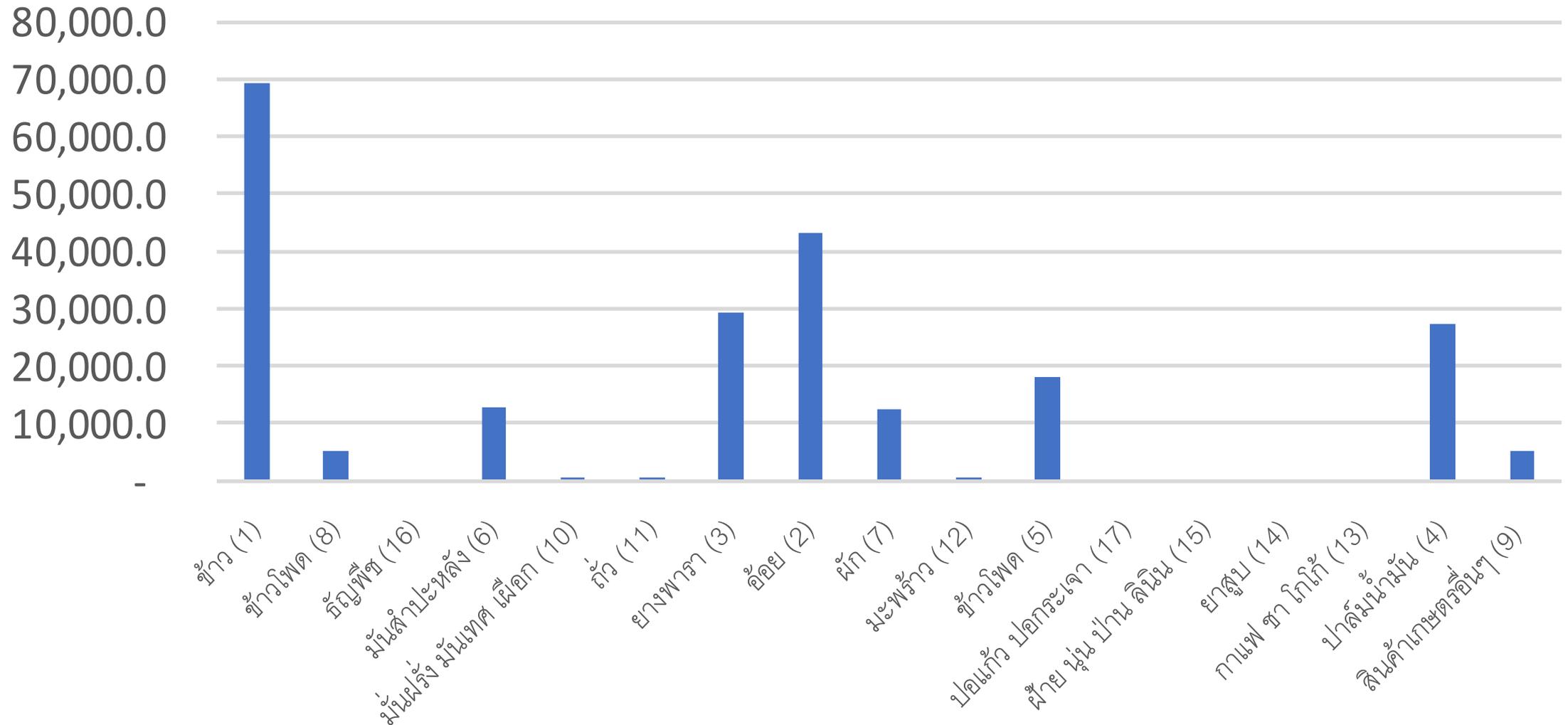
Top Global Fertilizer Exporters - 2020

Rest of World (41.7%) Russia (12.7%) China (12.0%) Canada (9.4%) United States (6.7%) Morocco (6.2%)
Belarus (4.7%) Netherlands (3.7%) Belgium (2.9%)

ค่าใช้จ่ายปุ๋ยของเกษตรกรไทยปี 2565 (ล้านบาท)

จากสงครามรัสเซีย-ยูเครน

ราคาปุ๋ยในประเทศไทย เพิ่ม 100-200%

1. ไนโตรเจน (N) ปี 2563 อยู่ที่ 12,000 - 15,000 บาท/ตัน
ปี 2565 เพิ่มขึ้นเป็น **"30,000 - 35,000 บาท/ตัน"**

2. ฟอสฟอรัส (P) ปีที่แล้วอยู่ที่เฉลี่ย 20,000 บาทต่อตัน
ปีนี้ราคาวิ่งไปถึง **"38,000 บาท/ตัน"**

3. โพแทสเซียม (K) ราคาปีที่แล้วเฉลี่ยอยู่ที่ 9,000 บาท/ตัน
ปีนี้ราคาอยู่ที่ **"32,000 บาทต่อตัน"**

การนำเข้าปุ๋ยของไทยปี 2564

นำเข้าปุ๋ยปีละ 5-5.5 ล้านตัน มูลค่า 5 หมื่นล้านบาท

22% นำเข้ามาจากจีนมากที่สุด ตามด้วยซาอุดีฯ สัดส่วน 14% มาเลเซีย 7% และรัสเซีย 6%

ปุ๋ยไนโตรเจน (N) นำเข้ามามากที่สุด 48.7% นำเข้ามาจากซาอุดีฯ กาดำ มาเลเซียและจีน

การนำเข้าปุ๋ย NPK สัดส่วน 38% จากประเทศจีนและรัสเซีย

ฟอสฟอรัส (P) สัดส่วน 14% จากแคนาดาและเบรารุส (Industry Outlook 2020-2022: Chemicals Fertilizers, 29 January 2020, Narin Tunpaiboon)

K จากอียิปต์

ปุ๋ยเป็นสัดส่วนโดยเฉลี่ย 30% ของค่าใช้จ่ายของสินค้าเกษตรทั้งหมด โดยค่าใช้จ่ายรวมที่เกษตรกรไทยต้องจ่ายในค่าปุ๋ยเพิ่มในปี 2565

ผมประเมินว่าประมาณ 2-3 แสนล้านบาท โดยคิดจากฐานปี 2558

ไทยต้องทำ

1. อนุรักษ์กรรมปุ่นแห่งชาติ
2. วัตถุบจากก้าชธรรมชาติ
3. โปแตสในภาคอีสาน
4. ปุ่นอินทรีย์

**สงครามรัสเซีย-ยูเครนกระทบ
อุตสาหกรรมเหล็ก?**

ผมสามารถฟันธง...

"ราคาน้ำมันและก๊าซ ราคาสินค้าเกษตรทั้งที่เป็นอาหารคน สัตว์และ พืชพลังงาน รวมไปถึงราคาปุ๋ยในตลาดโลกสูงที่ขึ้นสาเหตุมาจาก สงครามรัสเซีย-ยูเครน"

ความต้องการใช้เหล็กในอนาคต...

ยิ่งเพิ่มสูงขึ้นเพราะเหล็กสามารถนำมารีไซเคิลกลับมาใช้ใหม่ได้ 100% ในขณะที่ปูนซีเมนต์ไม่สามารถทำได้ ปัจจุบันเราได้เห็น ตึกอาคาร โรงแรม และบ้านเรือนสมัยใหม่สร้างเป็น "โครงสร้าง เหล็ก"

"อาคารสีเขียว"

รถยนต์แบรนด์ดังของยุโรป

1. นำเหล็กที่ใช้แล้วมาใช้ใหม่
2. ใช้เหล็กที่ผลิตโดย "พลังงานไฮโดรเจนที่ใช้พลังงานชีวมวล" และในอนาคตจะใช้เหล็กสีเขียวที่ผลิตในสวีเดน (H2 Green Steel)

โดยสวีเดนมีเป้าหมายเป็นผู้นำการผลิตเหล็กสีเขียวในปี 2573 (กระบวนการผลิตเหล็กชนิดนี้ ไม่ใช้พลังงานฟอสซิลเลย)

ผลผลิตเหล็กโลก ปี 2021 (1,950 ล้านตัน)

Rank		2021	2020	%2021/2020
1	China	1032.8	1064.7	-3
2	India	118.1	100.3	17.8
3	Japan	96.3	83.2	15.8
4	United States	86	72.7	18.3
5	Russia (e)	76	71.6	6.1
6	South korea	70.6	67.1	5.2
7	Turkey	40.4	35.8	12.7
8	Germany	40.1	35.7	12.3
9	Brazill	36	31.4	14.7
10	Iran (e)	28.5	29	-1.8
11	Ukraine	21.4	20.6	3.6

Source: World Steel Association + SSI

ไทยพึ่งพิงเหล็กรัสเซีย-ยูเครน เท่าไหร่

No.	Country	Tonne			Million Baht		
		2019	2020	2021	2019	2020	2021
1	Japan	5,298,290	3,988,566	6,069,994	138,580	95,599	179,951
2	China	3,691,639	3,627,323	3,70,576	86,628	81,485	130,167
3	Korea	1,967,081	1,882,213	1,778,290	51,987	46,605	59,382
4	Oman	779,907	1,003,369	1,230,816	10,200	12,882	24,735
5	India	292,450	560,333	656,617	6,125	8,620	16,879
6	Taiwan	581,195	410,366	535,848	17,582	12,761	21,673
7	Vietnam	593,069	749,086	513,480	11,807	14,006	14,765
8	Malaysia	509,821	305,601	396,701	11,628	6,533	10,933
9	Russian	1,041,550	409,844	310,266	15,900	5,480	5,938
10	Indonesia	203,210	97,604	275,762	6,088	2,933	9,413
11	Australia	179,062	206,678	267,319	2,585	2,432	4,692
12	United States	205,761	345,313	226,476	3,259	4,249	4,356
13	United Arab Emirates	232,435	147,735	149,259	3,190	1,965	3,084
14	Ukraine	290,454	30,601	142,259	4,364	533	3,071
	Other	1,785,689	1,267,201	1,417,423	32,540	20,526	28,156
	Total	17,651,607	15,031,285	17,678,612	402,463	316,633	517,195

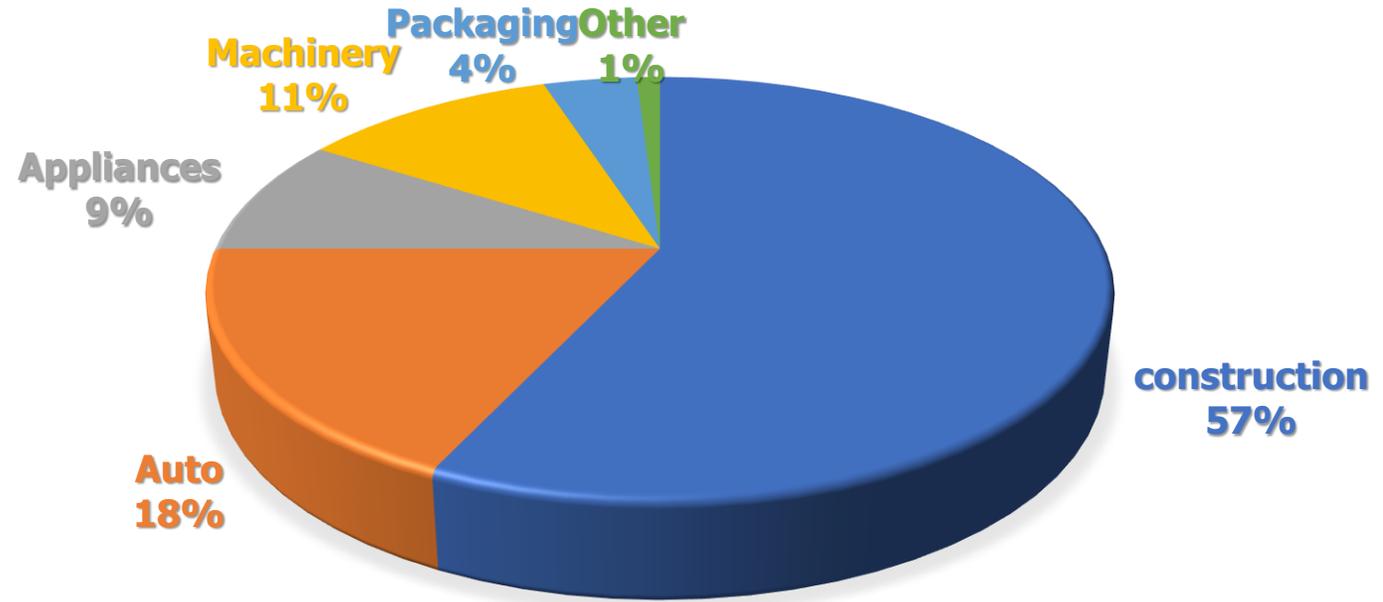
Source: Thai Customs and ISIT Analysis

การส่งออกเหล็กรัสเซีย-ยูเครน

Country	2018	2019	2020	% share
china	59,232,486	53,637,540	44,430,800	9%
Russia	46,534,039	40,797,470	40,127,312	8%
Japan	41,032,282	38,764,396	39,470,904	8%
Germany	32,641,887	31,504,577	29,069,072	6%
South Korea	28,347,899	28,457,365	27,304,089	6%
United States	25,643,004	24,862,419	24,132,913	5%
India	12,505,418	14,944,909	19,897,125	4%
Ukraine	18,648,856	18,381,367	18,490,374	4%
Belgium	22,209,522	20,811,763	18,108,201	4%
Turkey	17,949,331	18,082,394	16,729,768	3%
Other	226,517,612	226,978,019	217,337,475	44%
Total	531,316,335	517,219,218	495,098,033	100%

Source : Global Trade Atlas and ISIT Analysis

"ความต้องการเหล็ก ในอุตสาหกรรม"

ก่อสร้าง: ใช้เหล็กเส้น เหล็กหลอด ท่อมีตะเข็บ

รถยนต์: ใช้เหล็กแผ่นรีดเย็น เหล็กเคลือบสังกะสี

เครื่องใช้ไฟฟ้า: ใช้เหล็กแผ่นรีดเย็น เหล็กเคลือบสังกะสี

เครื่องจักรกล: ใช้เหล็กเส้น เหล็กแผ่นรีดร้อน

บรรจุภัณฑ์โลหะ: ใช้เหล็กเคลือบดีบุก

"ต้นทุนการผลิตเหล็กไทย"

รายการ	มูลค่าต้นทุน (พันบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
แร่เหล็กและแร่อื่นๆ	5,481,081	2.9
เคมีภัณฑ์	4,887,773	2.5
เชื้อเพลิง	10,440,556	5.4
เหล็ก	113,669,312	59.1
โลหะอื่นๆ ที่ไม่ใช่เหล็ก	2,264,612	1.2
เครื่องจักร	1,459,173	0.8
สินค้าอื่นๆ	1,187,798	0.6
ไฟฟ้า ประปา และก๊าซ	13,816,337	7.2
ค่าส่งค่าปลีก	5,488,504	2.9
ดอกเบี้ย	4,155,503	2.2
ค่าขนส่ง	2,452,020	1.3
บริการอื่นๆ	3,041,992	1.6
ค่าแรง	13,283,397	6.9
ค่าเสื่อมราคา	4,975,310	2.6
ภาษี	5,587,747	2.9
ต้นทุนการผลิตรวม	192,191,115	100.0

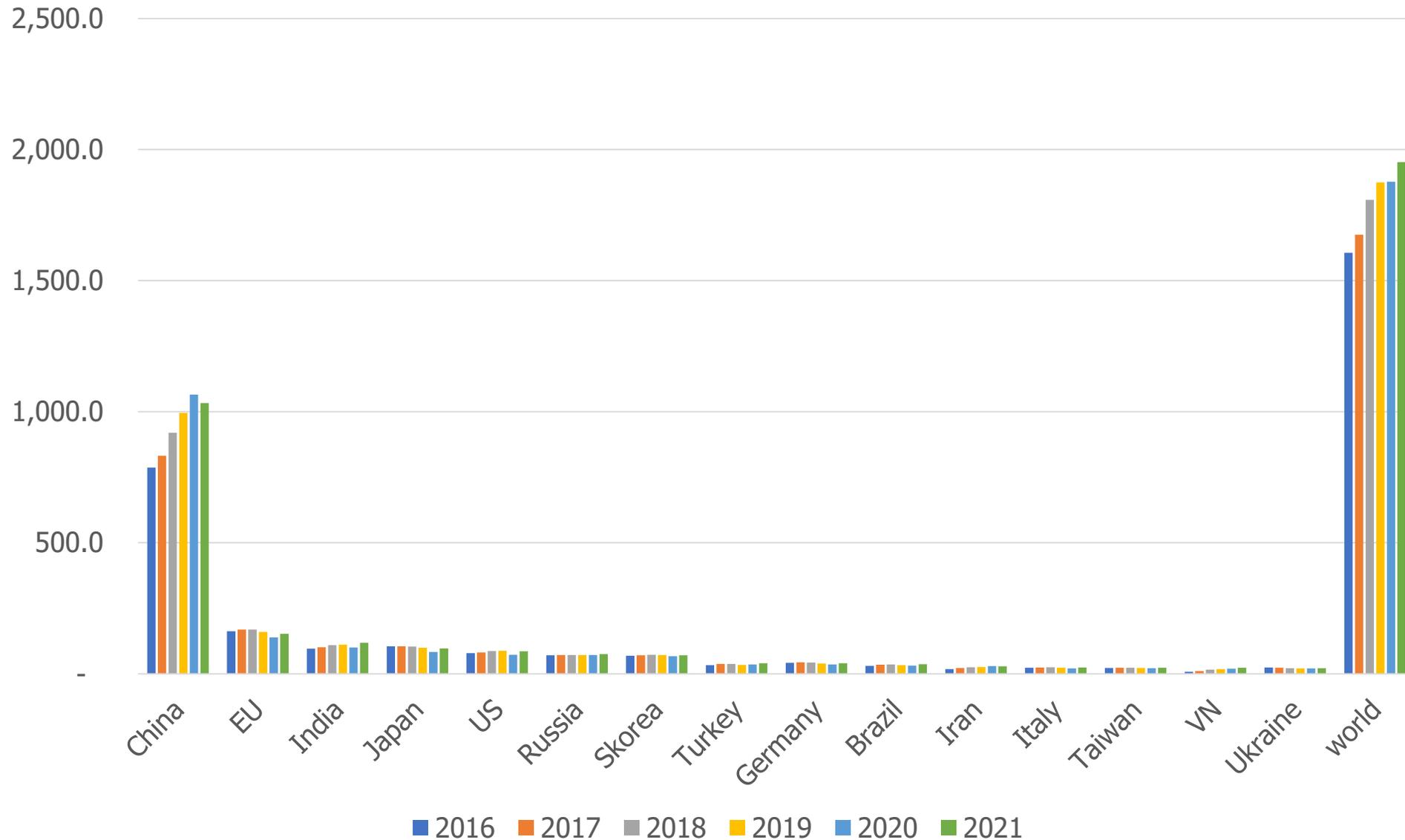
ที่มา : ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตปี 2015

"ต้นทุนการผลิตก่อสร้างไทย"

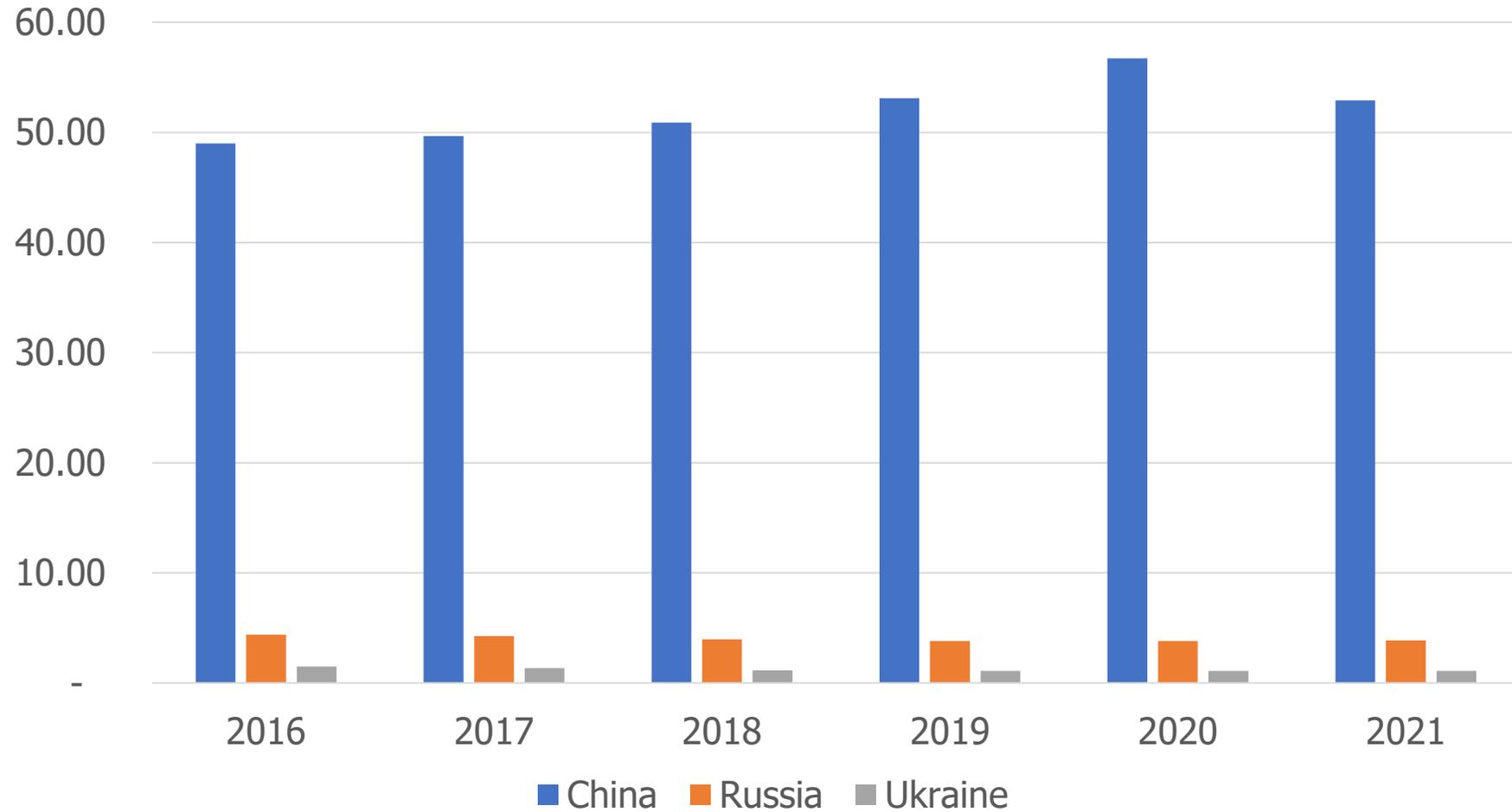
รายการ	มูลค่าต้นทุน (พันบาท)	สัดส่วน (ร้อยละ)
หิน ทราย แร่	66,738,263	6.4
ไม้	17,223,226	1.6
เคมีภัณฑ์	19,574,652	1.9
เชื้อเพลิง	20,522,048	2.0
ซีเมนต์ คอนกรีต	186,505,224	17.8
กระเบื้อง แก้ว อิฐ	75,148,782	7.2
โลหะ	166,082,891	15.8
เครื่องจักร อุปกรณ์ไฟฟ้า	73,349,631	7.0
สินค้าอื่นๆ	22,700,280	2.2
ไฟฟ้า ประปา และก๊าซ	7,728,503	0.7
ค่าส่งค่าปลีก	91,328,634	8.7
ดอกเบี้ย	14,514,859	1.4
ค่าขนส่ง	72,951,828	7.0
บริการอื่นๆ	42,980,942	4.1
ค่าแรง	92,450,853	8.8
ต้นทุนการผลิตรวม	1,049,115,755	100.0

ที่มา : ตารางปัจจัยการผลิตและผลผลิตปี 2015

"ผลผลิตเหล็กดิบโลก (ล้านตัน)"

"สัดส่วนผลผลิตเหล็กดิบโลก (%)"

รัสเซีย 4%
(70 ลต) ของ
ผลผลิตโลก
ยูเครน 1.5%
(20 ลต) ของ
โลก

ราคาเหล็กขึ้นกับ...

1.ราคาน้ำมันปรับสูงขึ้น

น้ำมันมีสัดส่วน 5% ในการผลิตเหล็ก

ราคาเหล็กรีดร้อน (Hot-rolled Band) เหล็กรีดเย็น (Cold-rolled Coil) เหล็กเส้น (Rebar) เศษเหล็ก (Steel Scrap) ช่วง "ก.พ.-มี.ค. 2565 ราคาเหล็กปรับขึ้น" สอดคล้องกับรายงานของสถาบันเหล็กและเหล็กกล้าแห่งประเทศไทยที่ราคาเหล็กปรับสูงขึ้นเช่นกัน

ราคาน้ำมันดิบ Brent ปี 2565

มีโอกาส \$150 ต่อบาร์เรล

JP Morgan คาดว่าอยู่ที่บาร์เรลละ "\$185 (Aljazeera, 4 Mar 2022) บางสำนัก \$200/บาร์เรล"

ราคาน้ำมันดิบก่อนสงคราม (31/12/2021) ราคาเฉลี่ยอยู่ที่ 77 เหรียญ/บาร์เรล (ปี 2020 ราคาน้ำมันในตลาดโลกเฉลี่ย 41 เหรียญต่อบาร์เรล ปี 2021 น้ำมันอยู่ที่ 70 เหรียญต่อบาร์เรล)

"ราคาวันที่ 9/6/2022 อยู่ที่ 123 เหรียญต่อบาร์เรล"

การขนส่ง รัสเซียเป็นผู้ผลิตน้ำมันดิบอันดับสามของโลกรองจากสหรัฐฯ และซาอุดีฯ ผลิตวันละ 11 ล้านบาร์เรล และส่งออกอันดับสองของโลกรองจากซาอุดีฯ ส่งออก 8 ล้านบาร์เรลต่อวัน สัดส่วน 60% ส่งไปยุโรป (4.5 ล้านบาร์เรลต่อวัน) และ 20% ส่งออกไปจีน ตั้งแต่วันที่ ก.พ. ถึง พ.ค. 2565 น้ำมันรัสเซียส่งไปยุโรป (เนเธอร์แลนด์ เยอรมัน โปแลนด์ ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส สวีเดน และสเปน) ลดลงไป 80% หรือ 3.6 ล้านบาร์เรล (CNBC, May 31 2022)

"ประเด็นนี้ น้ำมันมีผลต่อราคาเหล็ก ผมให้น้ำหนัก 20%"

ราคาเหล็กขึ้นกับ...

2.เหล็กรัสเซียมหายไจากตลาดโลก

ปี 2021 อยู่ที่ 1,950 ล้านตัน (รัสเซีย+ยูเครนผลิตเท่ากับ 100 ล้านตัน) ความต้องการเหล็กโลกอยู่ที่ 1,855

ปี 2022 ความต้องการเหล็กโลกลดลงเหลือ 1.8 ล้านตัน (The World Steel Association) สำหรับเหล็กรัสเซียมส่งออกไปตลาดโลก 50% ของการผลิตทั้งหมด โดยส่งออกมากกว่า 130 ประเทศ (Global Steel Trade Monitor, March 2019)

ส่วนจะหายไปเท่าไรขึ้นกับการร่วมคว่ำบาตรเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ เช่น ยุโรปไม่นำเข้าเหล็กจากรัสเซีย 4 ล้านตัน (บริษัท Severstal รายใหญ่ของรัสเซียไปยุโรปไม่ได้ 3 ล้านตัน) ในประเด็นนี้คิดคร่าวๆ

“เหล็กรัสเซียมกับยูเครนหายไจากตลาดโลก 60-70 ล้านตัน ถือว่าไม่เยอะมาก ผมให้น้ำหนัก 10%”

ปัจจัยจีน

จีนเป็นทั้งผู้ผลิตและผู้บริโภครายใหญ่ของโลก

ตั้งแต่เดือน พ.ค. 2565 ราคาเหล็กในตลาดโลกเริ่มลดลง แม้ว่าราคาน้ำมันในตลาดโลกปรับตัวสูงขึ้นก็ตาม เป็นเพราะ จีนเริ่มผ่อนคลายมาตรการ Lockdown โรงงานกลับมาผลิตอีกครั้ง **"ผมให้น้ำหนักประเด็นจีน 60%"**

ปัญหาอุตสาหกรรมเหล็กไทย

1. ฟังฟังการนำเข้าสูง ไม่มีเหล็กต้นน้ำ ความต้องการในประเทศสูง

2. เปิดเสรีการค้าและลงทุน เปิดโอกาสให้ รายใหญ่ต่างชาติเข้ามาแข่งขัน ในขณะที่ SMEs มีศักยภาพแต่ไม่มากพอ

3. Local Content ต่ำ เมื่อเทียบกับ สหรัฐฯ

4. เหล็กราคาถูกจากจีนและเวียดนาม ตลาดไทย

ติดตาม...

อัทธ์ พิศาลวานิช นายหัวอัทธ์

วิเคราะห์เศรษฐกิจและธุรกิจอาเซียนพลัส

โดย

รองศาสตราจารย์ ดร.อัทธ์ พิศาลวานิช

ผู้อำนวยการศูนย์ศึกษาการค้าระหว่างประเทศ ม.หอการค้าไทย

รายการ Good Morning ASEAN
FM 100.5 MHz อสมท.

ถ่ายทอดเสียง 53 สถานีทั่วประเทศ
ทุกวันศุกร์ เวลา 7.00-7.30 น.

กับโลก กับ **ที่นี้**

รายการทันโลก กับ ที่นี้ Thai PBS

ช่วง ASEAN connect

ทุกวันอังคาร เวลา 21.30-21.45 น.

สถานีโทรทัศน์ไทยพีบีเอส

บทความ นสพ.ฐานเศรษฐกิจ

คอลัมน์ **รู้ลึกอาเซียนพลัส**